

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašininuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmanas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Sprendimas dėl bendro tyrimo bylose 1337/2017/EA ir 1338/2017/EA dėl Europos personalo atrankos tarnybos organizuojamų ES valstybės tarnautojų atrankos procedūrų prieinamumo regos sutrikimų turintiems kandidatams

Sprendimas

Byla 1338/2017/EA - Atidaryta 14/03/2018 - Rekomendacijos 14/12/2018 - Sprendimas 03/06/2019 - Susijusios įstaigos Europos personalo atrankos tarnyba (Nustatytas netinkamas administravimas) | Europos personalo atrankos tarnyba (Institucija sutiko su rekomendacija) |

Byla 1337/2017/EA - Atidaryta 14/03/2018 - Rekomendacijos 14/12/2018 - Sprendimas 03/06/2019 - Susijusios įstaigos Europos personalo atrankos tarnyba (Nustatytas netinkamas administravimas) | Europos personalo atrankos tarnyba (Institucija sutiko su rekomendacija) |

Byla buvo susijusi su dviem kandidatų su regos negalia, dalyvavusių ES tarnautojų įdarbinimo atrankos procedūrose, kurias organizavo Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO), skundais. Skundo pateikėjai susidūrė su problemomis, susijusiomis su internetinėmis paraiškų formomis, kurios nebuvo visiškai prieinamos „ekranų skaitytuvus“ naudojančioms žmonėms. Skundo pateikėjai taip pat manė, kad EPSO per kompiuterinius testus neatitiko jų specialiųjų poreikių, nes jie negalėjo savarankiškai laikyti testų.

Ombudsmanas nustatė, kad EPSO veiksmai yra netinkamas administravimas. Ji rekomendavo EPSO kuo greičiau užtikrinti, kad jos internetinės paraiškos formos būtų visiškai prieinamos regos sutrikimų turintiems kandidatams. Ji taip pat rekomendavo EPSO nustatyti išsamų tvarkaraštį, skirtą užtikrinti, kad per testavimo centruose visame pasaulyje vykstančius kompiuterinius testus kandidatams būtų teikiamos pagalbinės technologijos. Galiausiai ji rekomendavo EPSO aiškiai informuoti kandidatus, kad tam tikros specialiųjų poreikių tenkinimo priemonės, pavyzdžiui, pagalbinės technologijos, šiuo metu taikomos tik konkrečiuose atrankos procedūrų etapuose.

Ombudsmenė palankiai vertina tai, kad EPSO, reaguodama į jos rekomendacijas, atnaujino kandidatams pateiktą informaciją apie jų specialiųjų poreikių tenkinimo priemones. Ji taip pat palankiai vertina EPSO pasiūlymą sudaryti sąlygas regėjimo negalią turintiems kandidatams laikyti kompiuterinius testus ne vietoje, naudojant nuotolinės prieigos technologijas. Tačiau Ombudsmenas nėra visiškai patenkintas EPSO siūlomu grafiku, per kurį jos elektroninė paraiškos forma turi būti visiškai prieinama. Todėl ji užbaigia savo tyrimą, pakartodama šią rekomendaciją EPSO ir apsvarstydama kitus neišspręstus klausimus.

Tyrimo aplinkybės

1. Skundą pateikė asmenys, turintys regos sutrikimų, dalyvavo 2016 ir 2017 m. Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO) organizuojamose atrankos procedūrose. Jiems kilo problemų naudojantis internetine paraiškos forma, įskaitant prašymo imtis priemonių, skirtų jų specialiesiems poreikiams tenkinti („tinkamas apgyvendinimas“ [1]), formą ir atliekant kompiuterinius testus, nes juose neatsižvelgiama į regos sutrikimų turinčių asmenų prieinamumo poreikius.
2. Skundo pateikėjai šias problemas EPSO kelis kartus kėlė.
3. Skundo pateikėjai buvo nepatenkinti tuo, kaip EPSO reagavo ir kreipėsi į ombudsmeną.

Tyrimas

4. Atlikdamas tyrimą ombudsmenas paprašė EPSO atsakyti į konkrečius klausimus ir surengė susitikimą su EPSO.
5. 2018 m. gruodžio mėn. Ombudsmenas nustatė, kad EPSO veiksmai yra netinkamas administravimas, ir pateikė tris rekomendacijas šiam klausimui spręsti. EPSO atsakė ombudsmenui 2019 m. kovo mėn. [2]

Ombudsmeno išvados dėl netinkamo administravimo ir rekomendacijos

6. Ombudsmenė pažymėjo, kad 2016 m. skundo pateikėjai pirmiausia išreiškė susirūpinimą EPSO dėl elektroninės paraiškos formos prieinamumo ekrano skaitytuvų naudotojams [3]. Tuo metu EPSO paaiškino, kad į naują „Kandidata portalą“, kurį rengia Europos Komisijos Informatikos generalinis direktoratas (DIGIT GD), bus įtraukta internetinė paraiškos forma, kuri būtų visiškai prieinama regos sutrikimų turintiems asmenims. Šis portalas turėjo būti baigtas 2017 m. pavasarį. Tačiau 2017 m. rugsėjo mėn. projektas buvo sustabdytas ir EPSO negalėjo nurodyti jo pradžios datos. Todėl regos negalią turintys asmenys ir toliau susidūrė su

problemomis teikdami paraiškas dalyvauti EPSO vykdomose atrankos procedūrose. Ombudsmenas nustatė, kad šis vėlavimas yra netinkamas administravimas.

7. Skundo pateikėjai taip pat buvo susirūpinę dėl to, kad, nors jie prašė ekrano skaitytuvų ir „atnaujinamų Brailio rašto ekranų“ [4], jiems buvo pateiktos bandymų Brailio rašto transkripcijos ir stebėtas padėjėjas. Ombudsmenas pabrėžė, kad siekiant užtikrinti jų orumą ir lygybę su kitais asmenimis labai svarbu, kad neįgalieji galėtų savarankiškai laikyti testus atrankos procedūroje. Šiuo tikslu labai svarbios pagalbinės technologijos. Atsižvelgiant į tai, kad regos sutrikimų turintys asmenys dažnai naudojami pagalbinėmis technologijomis, EPSO turėtų kuo labiau leisti naudotis šiomis technologijomis jiems paprašius, kai jie turi laikyti kompiuterinius testus atrankos procedūrose. Netikslinga tikėtis, kad kandidatai laikys testus visiškai svetimomis sąlygomis, nes tai gali neigiamai paveikti jų darbo rezultatus. Taigi ombudsmenas nustatė, kad EPSO praktika šioje srityje yra netinkamas administravimas.

8. Galiausiai Ombudsmenas pažymėjo, kad nors pareiškėjams buvo pranešta, kad EPSO siūlomos priemonės jų poreikiams patenkinti gali skirtis nuo prašomų, EPSO aiškiai nenurodė, kad kompiuteriniams testams atlikti nėra pagalbinių technologijų, kai jie atliekami testų centruose visame pasaulyje. Ombudsmeno nuomone, šis tinkamos informacijos trūkumas yra netinkamas administravimas.

9. Remdamasis savo tyrimu Ombudsmenas EPSO pateikė **tris rekomendacijas** :

1. EPSO turėtų užtikrinti, kad jos internetinė atrankos procedūrų paraiškos forma kuo greičiau visiškai atitiktų prieinamumo reikalavimus, taikomus regos sutrikimų turintiems kandidatams;

2. EPSO turėtų nustatyti išsamų pagalbinių technologijų pateikimo kandidatams per kompiuterinius testus, vykstančius testų centruose visame pasaulyje, tvarkaraštį;

3. EPSO turėtų aiškiai informuoti kandidatus, kad tam tikros „pagrįstų sąlygų“ galimybės, pavyzdžiui, pagalbinės technologijos, šiuo metu yra prieinamos tik konkrečiuose atrankos procedūrų etapuose.

EPSO atsakymas į ombudsmeno rekomendacijas ir skundo pateikėjo pastabas

Pirmoji rekomendacija: Internetinės paraiškos formos prieinamumas

10. EPSO nurodė, kad šiuo metu ji keičia savo dabartinę atrankos procedūrų IT „*Gabumai*“ sistemą, įskaitant internetinę paraiškos formą. Numatoma, kad naujoji IT sistema bus įdiegta iki 2020 m. pabaigos. Tuo tarpu EPSO prireikus teiks kandidatams pagalbą ir prieinamus paraiškos formos formatus. Be to, EPSO pažymėjo, kad ji reguliariai vertina savo interneto

svetainės prieinamumą ir kad iki 2019 m. pabaigos jos interneto svetainę turėtų atitikti žiniatinklio turinio prieinamumo gaires Nr. 2.0, AA lygio [5] .

11. Skundo pateikėjas [6] džiaugėsi galėdamas pastebėti, kad EPSO gerina prieinamumą, nes numato naują elektroninę paraiškos formą ir naują atrankos procedūrų IT sistemą.

12. Tačiau dėl EPSO interneto svetainės prieinamumo skundo pateikėjas pažymėjo, kad šiuo metu Pasaulinis žiniatinklio konsorciumas (W3C) rekomenduoja WCAG 2.1 prieinamumo standartus ir teigė, kad EPSO turėtų atitikti naujausius reikalavimus.

Antroji rekomendacija: Galimybė naudotis pagalbinėmis technologijomis kompiuterinių bandymų metu

13. EPSO nurodė, kad dėl techninių ir infrastruktūros suvaržymų neįmanoma užtikrinti, kad 89 testavimo centruose visame pasaulyje būtų teikiamos pagalbinės technologijos. Tačiau ji pasiūlė suteikti galimybę kandidatams, turintiems regos sutrikimų, kompiuterinius testus laikyti ne vietoje, naudojantis nuotolinės prieigos technologija (su nuotoliniu būdu atliekamu pirkimu). Tokiu būdu, regos sutrikimų turintys kandidatai galės laikyti testus iš savo namų be būtinybės keliauti, naudodamiesi pagalbinėmis technologijomis, su kuriomis jie yra susipažinę.

14. EPSO pridūrė, kad sunku nurodyti tikslų šio pasiūlymo įgyvendinimo tvarkaraštį ir kad ji nuolat atnaujins ombudsmeną. Kol kas ji ir toliau siūlys kandidatams visas šiuo metu taikomas priemones.

15. Skundo pateikėjas sutiko, kad kompiuteriniai testai, atliekami nuotoliniu būdu, iš tiesų gali būti idealus sprendimas, jei tokia sistema yra suderinama su pagalbinėmis technologijomis namuose.

16. Atsakydamas į EPSO teiginį, kad negalima nustatyti tikslaus šios sistemos įgyvendinimo tvarkaraščio, skundo pateikėjas nurodė, kad tuo tarpu regos sutrikimų turintys asmenys kompiuterinių testų metu negali remtis pagalbinėmis technologijomis. Ji sakė, kad kompiuterinių testų atlikimas su padėjėjo pagalba negali būti laikomas idealiu sprendimu prieinamumo požiūriu.

Trečioji rekomendacija: Informacija kandidatams apie specialiųjų poreikių tenkinimo priemones

17. EPSO informavo Ombudsmenę, kad, atsižvelgdama į jos rekomendaciją, atnaujino atitinkamą informaciją savo interneto svetainėje [7] .

„Atkreipkite dėmesį, kad pagalbinė technologija šiuo metu įmanoma tik vertinimo centro etape Briuselyje. Šiuo metu EPSO siekia išplėsti taikymo sritį, kad būtų galima naudoti pagalbinės technologijas kitais atrankos proceso etapais ir atliekant įvairių rūšių testus. Tuo tarpu mes ir

toliau analizuosime jūsų poreikius ir pasiūlysimė pagalbą bei ad hoc apgyvendinimą, kad galėtumėte atlikti testus geriausiomis įmanomomis sąlygomis. Visos kitos sąlygos yra galimos skirtingais atrankos proceso etapais.“

EPSO pridūrė, kad 2019 m. atnaujins atitinkamą tinklalapį, kad suteiktų daugiau informacijos apie savo lygybės ir įvairovės politiką ir dalytųsi neįgalių darbuotojų liudijimais. EPSO toliau plėtos praktines priemones, pavyzdžiui, vadovus, brošiūras ir vaizdo įrašus, kad geriau paaiškintų, kaip ji gali priimti specialiųjų poreikių turinčius kandidatus.

18. Skundo pateikėjas palankiai įvertino tai, kad EPSO atnaujino atitinkamą informaciją savo interneto svetainėje, ir pažymėjo, kad dėl to procedūra tampa skaidresnė.

Ombudsmeno vertinimas po rekomendacijos

19. Nors Ombudsmenė vertina EPSO pastangas, kad jos internetinė paraiškos forma visiškai atitiktų prieinamumo reikalavimus kandidatams su regos sutrikimų turinčiais asmenimis, ji yra nusivylusi joje nustatytu tvarkaraščiu, t. y. 2020 m. pabaiga.

20. Savo rekomendacijoje ombudsmenė paragino EPSO kuo greičiau išspręsti šį klausimą. Ji atkreipė dėmesį į tai, kad 2015 m. JT Neįgaliųjų teisių komitetas rekomendavo ES imtis būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas visapusiškas prieinamumo standartų taikymas jos interneto svetainėse [8]. Be to, 2016 m. skundų pateikėjai pirmiausia susidūrė su problemomis, susijusiomis su EPSO internetine paraiškos forma. Nors Ombudsmenas supranta, kad kilo sunkumų kuriant naują IT priemonę, o kai kurių iš jų EPSO negali kontroliuoti, dar vieną vėlavimą iki 2020 m. pabaigos sunku pateisinti.

21. Kaip nurodo skundo pateikėjas (žr. 12 dalį), šios srities standartai keičiasi ir didėja lūkesčiai. Atsižvelgiant į JT komiteto pareiškimą, kad ES institucijos „*nėra pavyzdiniai pavyzdžiai neįgaliųjų užimtumo srityje*“, ir į jo rekomendaciją, kad ES „*didintų neįgaliųjų užimtumą*“ [9], ypač svarbu, kad būtų visapusiškai prieinamas pirmasis įvažiavimo punktas asmenims, norintiems dirbti ES administracijoje, t. y. EPSO elektroninė paraiškos forma. Todėl ombudsmenė patvirtina savo išvadą dėl netinkamo administravimo dėl EPSO internetinės paraiškos formos prieinamumo ir ragina EPSO dėti daugiau pastangų šiuo klausimu.

22. Kalbant apie **antrąją rekomendaciją**, Ombudsmenas palankiai vertina EPSO pasiūlytą sprendimą įdiegti kompiuterinius testus nuotoliniu būdu, skirtą regos sutrikimų turintiems kandidatams. Ji džiaugiasi, kad pasiūlymu siekiama ne tik suteikti kandidatams galimybę savarankiškai laikyti kompiuterinius testus testavimo centre. EPSO sprendimas leidžia kandidatams laikyti testus sąlygomis, su kuriomis jie yra visiškai susipažinę, pavyzdžiui, naudodant savo asmeninį kompiuterį ir (arba) nešiojamąjį kompiuterį ir pasirinktą ekrano skaitytuvą.

23. Savo rekomendacijoje ombudsmenė paprašė EPSO nustatyti išsamų pagalbinių technologijų pateikimo kandidatams per kompiuterinius testus tvarkaraštį. Ombudsmenas tikisi,

kad EPSO parengs jos pateikto alternatyvaus sprendimo tvarkaraštį ir paskelbs atitinkamą informaciją savo interneto svetainėje.

24. Kalbant apie **trečiąją rekomendaciją**, ombudsmenė palankiai vertina tai, kad EPSO atnaujino savo interneto svetainę, kad informuotų kandidatus apie pagalbinių technologijų prieinamumą. Ji taip pat palankiai vertina EPSO ketinimą išplėsti lygių galimybių tinklalapyje skelbiamą informaciją.

25. Ombudsmenas atkreipia dėmesį į tai, kad EPSO šiuo metu informuoja kandidatus, *kad „visos kitos sąlygos yra galimos skirtingais atrankos proceso etapais“*. Ombudsmenas šį teiginį supranta kaip reiškiantį, kad kitos priemonės nėra įmanomos **visais** etapais. Jei taip, ji ragina EPSO kuo tikslesnėje informacijoje, kurią ji pateikia kandidatams. Svarbu, kad kandidatai galėtų iš anksto sužinoti, kokių priemonių galima imtis jų poreikiams patenkinti kiekviename atrankos procedūros etape.

Išvada

Remdamasis savo tyrimu, Ombudsmenas užbaigia šią bylą ir daro tokią išvadą:

Ombudsmenė patvirtina savo išvadą dėl netinkamo administravimo, susijusio su jos pirmąja rekomendacija. Kadangi EPSO pritarė jos antrai ir trečiai rekomendacijoms, ombudsmenė mano, kad šie klausimai yra išspręsti.

Apie šį sprendimą bus informuoti skundo pateikėjai ir EPSO.

Emily O'Reilly

Europos ombudsmenas

Strasbūras, 2019 06 03

[1] Remiantis JT neįgaliųjų teisių konvencijoje pateikta apibrėžtimi, „tinkamas sąlygų sudarymas“ reiškia būtinus ir tinkamus pakeitimus ir patikslinimus, neužkraunančius neproporcingos ar nepagrįstos naštos, jei reikia konkrečiu atveju, siekiant užtikrinti, kad neįgalieji galėtų naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis lygiai su kitais asmenimis arba jomis naudotis. Konvenciją galima rasti šiuo adresu:

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>
[Nuoroda]

[2] Visi su tyrimu susiję dokumentai, įskaitant Ombudsmeno raštą, kuriuo pradedamas tyrimas,

EPSO atsakymą, posėdžio ataskaitą, ombudsmeno rekomendacijas ir EPSO atsakymą į rekomendacijas, pateikiami adresu <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/50583> [Nuoroda]

[3] Ekranų skaitytuvas yra programinė įranga, leidžianti vartotojui „girdėti“ arba „skaityti“ tai, kas paprastai „matoma“ ekrane, įskaitant skaitmeninį turinį. Ji gali teikti informaciją vartotojams per kalbą ir garso išvestį (t. y. tekstą į kalbą) arba Brailio raštu (kitais atvejais, turinio transkribavimą į Brailio raštą naudojant atnaujinamą Brailio stendą), atskirai arba kartu.

[4] Žr. išnašą.

[5] Šias gaires 2008 m. parengė Pasaulio žiniatinklio konsorciumas (W3C), padedamas asmenų ir organizacijų visame pasaulyje. Juose nustatyta, kaip padaryti interneto turinį prieinamesnį neįgaliesiems. Yra trys įsipareigojimų lygiai: A, AA ir AAA atitikties lygiai.

[6] Vienas iš skundo pateikėjų ombudsmenui pateikė pastabas dėl EPSO nuomonės.

[7] https://epso.europa.eu/how-to-apply/equal-opportunities_en#tab-0-2 [Nuoroda]

[8] Baigiamosios pastabos dėl to, kaip ES įgyvendina Neįgaliųjų teisių konvenciją, 2015 m. spalio 2 d. Žr. 82–83 punktus.

[9] Baigiamosios pastabos dėl to, kaip ES įgyvendina Neįgaliųjų teisių konvenciją, 2015 m. spalio 2 d. Žr. 88–89 punktus.